

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет Педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра Теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ
В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ
підготовки бакалаврів
спеціальності **013 Початкова освіта**
освітньо-професійної програми **Початкова освіта**

Силабус навчальної дисципліни «Методика організації виховного процесу в початковій школі» підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта, за освітньою-професійною програмою Початкова освіта.

Розроблено відповідно до навчального плану 2021 р. (заочна форма навчання).

Розробник: Десятник Катерина Володимирівна, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти, кандидат педагогічних наук.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти

протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри:

(Пріма Р.М.)

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка 013 Початкова освіта Початкова освіта Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90 / 3		Рік навчання – 1-ий
		Семестр – 1-ий
ІНДЗ: немає		Лекції – 8 год.
		Практичні (семінарські) – 10 год.
		Самостійна робота – 62 год.
	Консультації – 10 год.	
	Форма контролю: залік	

II. Інформація про викладача

ППП Десятник Катерина Володимирівна

Науковий ступінь кандидат педагогічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри теорії і методики початкової освіти

Контактна інформація 050-960-82-77, k.desyatnyk@gmail.com

Desyatnyk.Kateryna@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Програма навчальної дисципліни «Методика організації виховного процесу в початковій школі» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 013 Початкова освіта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні засади та практичні аспекти організації виховного процесу в сучасній початковій школі.

2. Пререквізити. Постреквізити

Попередніми курсами на яких базується дисципліна «Методика організації виховного процесу в початковій школі» є: Педагогіка загальна, Психологія загальна, Теорія і методика виховання.

Знання і уміння з курсу «Методика організації виховного процесу в початковій школі» потрібні для вивчення дисциплін: «Методика навчання соціальної та здоров'язберезувальної освітньої галузі», «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі», «Методика навчання фізкультурної освітньої галузі», «Педагогіка порівняльна», а також для написання курсової роботи, проходження педагогічної практики.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика організації виховного процесу в початковій школі» є формування професійної компетентності студентів щодо організації виховної роботи в закладі загальної

середньої освіти; підвищення рівня методичної підготовки студентів як майбутніх педагогів-практиків через оволодіння сучасними технологіями та інноваційними практиками організації виховної процесу в початковій школі; формування особистості вчителя, спрямованого на творчу діяльність.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методика організації виховного процесу в початковій школі» є:

- ✓ формування знань ключових понять методики виховної роботи, наукові уявлення про виховну систему і управління нею;
- ✓ ознайомлення студентів із специфікою планування й організації виховного процесу в сучасному закладі загальної середньої освіти й початковій школі зокрема;
- ✓ формування умінь і навичок організації виховання молодших школярів в умовах освітнього процесу сучасної початкової школи;
- ✓ оволодіння практичними навичками щодо використання форм і методів організації виховної роботи в школі, створення і забезпечення безпечного, здорового і комфортного освітнього середовища;
- ✓ оволодіння системою форм організації різних напрямів виховного процесу;
- ✓ оволодіння методикою організації учнівського колективу, різних дитячих об'єднань та керівництва ними;
- ✓ оволодіння засобами педагогіки партнерства у роботі з батьками школярів;
- ✓ формування знань щодо моніторингу якості виховної роботи класного керівника, школи.

4. Результати навчання (компетентності)

В процесі вивчення навчальної дисципліни студенти повинні оволодіти фаховими і загальними компетентностями.

Загальні компетентності	<p>ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства.</p> <p>ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.</p> <p>ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p>
-------------------------	---

<p>Спеціальні (фахові) компетентності</p>	<p>СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу.</p> <p>СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.</p> <p>СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.</p> <p>СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.</p> <p>СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.</p> <p>СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПР 01. Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.</p> <p>ПР 03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.</p> <p>ПР 07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.</p> <p>ПР 08. Організувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.</p> <p>ПР 09. Планувати та організувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.</p> <p>ПР 11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.</p> <p>ПР 13. Організувати освітній простір, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.</p> <p>ПР 15. Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.</p> <p>ПР 16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.</p>

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1.						
Теоретичні засади методики виховної роботи						
Тема 1. Теоретичні основи виховного процесу в школі	7			6	1	ІРС
Тема 2. Планування виховної роботи у закладі загальної середньої освіти	7	2		4	1	ІРС
Тема 3. Методи і форми організації різних напрямів виховного процесу в початковій школі	6			6		ІРС
Тема 4. Моніторинг якості виховної роботи	7		2	4	1	П/ІРС /8
Тема 5. Діагностика вихованості здобувачів початкової освіти	7		2	4	1	ІРС/ РМГ/8
Тема 6. Виховна робота з батьками учнів: форми партнерства сім'ї і школи	7	2		4	1	ІРС
Разом за змістовим модулем 1	41	4	4	28	5	16
Змістовий модуль 2.						
Методика організації виховного процесу в початковій школі						
Тема 7. Методика організації і проведення: виховного заходу, виховної години, бесіди, дискусії, дебатів, свят	9		2	6	1	П/ІРС /8
Тема 8. Методика організації і проведення: вікторини, бесіди «за круглим столом», усного журналу, екскурсії, квестів, виховного проєкту	7		2	4	1	П/ІРС /8
Тема 9. Методика проведення: виховних тематичних днів, тижнів; рухливих ігор, спортивних й інтелектуальних змагань; членджів, благодійних заходів у школі	7		2	4	1	П/ІРС /8
Тема 10. Методика проведення інтерактивних форм виховної роботи: ігри, тренінги, інтерв'ю, ток-шоу,	6			6		ІРС
Тема 11. Методика проведення колективних творчих справ, позакласних заходів естетичного спрямування: вечори, конкурси, флеш-моби, вистаки, концерти, усні журнали	6	2		4		ІРС
Тема 12. Шляхи забезпечення безпечного, здорового, психологічно комфортного освітнього середовища	7	2		4	1	ІРС
Тема 13. Навчальні і виховні заняття в групі подовженого дня	7			6	1	ІРС
Разом за змістовим модулем 2	49	4	6	34	5	24
Модульна контрольна робота (МКР)						60
Усього годин/балів	90	8	10	62	10	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, П – презентація, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Тема
1.	Сутність, мета та завдання виховного процесу у школі. Скласти річний (семестровий) план виховної роботи вчителя початкової школи з класом.
2.	Основні напрями виховної роботи в сучасній школі. Підготувати доповідь «Виховна системи вчителя початкової школи».
3.	Основи методики виховної роботи. Дібрати методики розвитку емоційного інтелекту та емпатії у дітей молодшого шкільного віку. Підготувати доповідь «Використання сторітеллінгу (storytelling) у виховній роботі зі школярами».
4.	Діагностика вихованості молодших школярів, окремих якостей та рис характеру, згуртованості класу, адаптації до школи тощо: Дібрати діагностувальні методики для вияву рівня вихованості молодших школярів, сформованості певних якостей, загальнолюдських цінностей, згуртованості колективу, особливостей психологічного клімату, міжособистісних відносини (соціометрія) тощо, з метою проєктування їх розвитку та виховання.
5.	Методика організації та проведення виховних заходів. Продумайте тему, форму та план проведення першої у класі виховної години.
6.	Методика організації та проведення благодійних заходів у школі. Розкрити особливості організації та проведення благодійних заходів в освітньому закладі: шкільних ярмарків та аукціонів; майстер-класів, толоки; різних форм просвіти; забігу, ходи, маршу, патруля тощо. Волонтерство або шефство. Благодійні скрині, подарунки.
7.	Методика проведення колективних творчих справ. Розробити методичні поради організаторам КТС.
8.	Виховна робота з батьками учнів. Розробити тренінгове заняття спрямоване на підвищення педагогічної культури батьків.
9.	Виховна діяльність у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку. Ознайомитись із «Типовим положенням про дитячий заклад оздоровлення та відпочинку», «Посадовою інструкцією вихователя літнього пришкільного табору з денним перебуванням».
10.	Робота вихователя групи подовженого дня. Скласти орієнтований план роботи ГПД на тиждень.
	Разом

IV. Політика оцінювання

1. Політика викладача щодо студента: засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю.

2. Політика щодо академічної доброчесності: жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

3. Політика щодо дедлайнів та перескладання: пропущені практичні, семінарські заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Пропущені модульні контрольні роботи складаються у позааудиторний час до підсумкового контролю.

V. Підсумковий контроль

Види контролю: поточний, підсумковий. Методи контролю: експрес-контроль підготовки до заняття, виконання домашніх завдань, поточне опитування, оцінка роботи протягом практичного заняття, оформлення результатів самостійної роботи, доповіді, тестування.

Форма контролю: залік.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82–89	Дуже добре
75-81	Добре
67 -74	Задовільно
60-66	Достатньо
1–59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Андрощук І.В. Андрощук І.П. Методика виховної роботи : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. 320 с.

2. Безбородих С. М. Теорія і методика виховання молодших школярів : навч.-метод. посіб. для студентів та вчителів. ДЗ «Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка». Київ : Талком, 2019. 245 с.

3. Бех І. Д. Особистість у просторі духовного розвитку : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2012. 256 с.

4. Бойченко В. В. Полікультурне виховання учнів початкової школи: теорія і методика : монографія. Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2016. 187 с. :

5. Борисюк А. С., Тимофієва М. П., Павлюк О. І. Теорія виховання. Тестові завдання : навч.-метод. посіб. для студентів вищ. мед. закл. освіти України. Вищ. держ. навч. закл. України «Буковин. держ. мед. ун-т». Чернівці : БДМУ, 2019. 66 с.

6. Волкова Н. П. Педагогіка: посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Видавничий центр «Академія», 2003. 576 с.

7. Гурський В. А., Присакар В. В. Теорія виховання. Управління навчально-виховним процесом. 2-е вид., допов. і перероб. *Педагогіка* : навч. посіб. для

студентів ВНЗ : у 2 кн. Кам'янець-Подільський : Медобори, 2015. Кн. 2 : 2015. 219 с.

8. Десятник К. В. Уроки духовності : навч.-метод. посіб. Луцьк : ПП Іванюк В.П., 2010. 174 с.

9. Десятник К., Вілюра Ю. Формування у майбутніх учителів початкової школи поваги до дитини в процесі професійної підготовки. Розвиток освітніх систем в умовах євроінтеграційних трансформацій: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Чернівці, 26–27 травня 2021 року / за наук. ред. д. пед. наук С.З. Романюк. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2021. 328 с. С. 128–133.

10. Десятник К.В. Взаємодія сім'ї і школи у вихованні духовності молодших школярів: теорія і практика: монографія. Луцьк : ПрАТ «Волин. обл. друк.», 2020. 216 с.

11. Десятник К.В., Ігнатюк О.В Чинники формування емоційного інтелекту у молодших школярів. Актуальні питання науки: матеріали I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (30 квітня 2020 року). Бердянськ, 2020. С. 111–113.

12. Карпенчук, С. Г. Теорія і методика виховання : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. / за ред. Т. М. Коліна , Л. О. Біда. Київ : Вища школа, 2005. 341 с.

13. Кондрашова, Л.В., Лаврентьєва, О.О., Зеленкова, Н.І. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний. Кривий Ріг : КДПУ, 2008. 187 с.

14. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка : підручник Київ : Знання-Прес, 2004. 445 с.

15. Кузьмінський, А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка у запитаннях і відповідях: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Знання, 2006. 311 с.

16. Максимюк С. П. Педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : Кондор, 2005. 666 с.

17. Марків В. М. Теорія виховання : навчально-методичний посібник. Кривий Ріг: КПІ, 2015. 241 с.

18. Матвієнко О. В. Практикум з курсу «Теорія виховання»: навч. посібник. Нац. пед. ун-т ім. Драгоманова. Київ : Стилос, 2001. 255 с.

19. Маценко Л. М. Теорія і методика виховання: навч. посіб. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : Компринт, 2016. 319 с.

20. Омеляненко В. Л., Кузьмінський А. І. Теорія і методика виховання : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Знання, 2008. 415 с.

21. Пономарьова Г. Ф. Виховання майбутнього педагога: теорія і практика : монографія. Комунал. закл. «Харків. гуманітар.-пед. акад.» Харків. облради. Харків : Ранок, 2014. 48 с.

22. Теорія і методика навчання й виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку: від історії до інновацій : монографія / заг. ред., упоряд.: А. А. Сбруєва, С. М. Кондратюк. Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. Суми : Мрія, 2015. 587 с.

23. Уроки доброти: ідеї та поради на навчальний рік. Посібник для формування культури благодійності в освітньому процесі / За заг. ред. О. Елькіна, О. Масалітіної; упорядкування Д. Долгова, О. Кондратенко. Київ. «Видавнича група «Шкільний світ», 2021. 80 с.

24. Ярощук Л.Г. Методика виховної роботи: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 2-ге вид., випр. Київ : Слово, 2012. 320с.

Додаткова

1. Десятник К.В. Електронний курс «Методика організації виховного процесу в початковій школі» для студентів спеціальності 013 Початкова освіта освітнього ступеня бакалавр. Microsoft Office 365 ВНУ імені Лесі Українки, 2021. URL:

<https://teams.microsoft.com/l/team/19%3ae20Lv1oztbP8viWkyg8eOLW170Lka6SnBY4XyTXdNnQ1%40thread.tacv2/conversations?groupId=fafbd751-4da1-43e2-a8df-92cdaef9370d&tenantId=79cf2153-dcef-4e36-ab8c-89480b2366aa>

2. Безпечна і дружня до дитини школа в контексті реформи «НУШ» / В. Пономаренко, Т. Воронцова, О. Сакович та ін. Київ : Алатон, 2020. 64 с. URL: <https://cutt.ly/2Rm59JS>

3. Державної національної програми «Освіта» («Україна XXI століття»). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF#Text>

1. Загальна декларація прав людини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015?lang=uk#Text

2. Загальнодержавна програма «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини на період до 2021р.»

3. Закону України «Про освіту» № 2145-19 від 05.09.2017. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

4. Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти. : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_174

5. Конвенція про права дитини (від 20 листопада 1989 року). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text

6. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. – Ст. 141.

7. Концепції національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді (від 16.06.2015 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0641729-15>

8. Концепції розвитку громадянської освіти в Україні (від 3 жовтня 2018 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-2018-%D1%80?lang=ru>

9. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності. *Педагогічна газета Академії педагогічних наук України*. 2000. №6 (72). червень. С. 4–6.

10. Концепція екологічної освіти України.

11. Концепція національного виховання. *Рідна школа*. 1995. №6. С. 3–8.

12. Концепція формування у підлітків національно-культурної ідентичності у загальноосвітніх навчальних закладах (2017).

13. Лист МОН № 1/9-362 від 16.07.2021 р. «Деякі питання організації виховного процесу у 2021/2022 н. р. щодо формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок». URL: <https://cutt.ly/bRm7KoM>

14. Національна стратегія розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі (2020) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#n10>

15. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. Ухвалено рішенням Колегії МОН України 20.10.2016 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>

16. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібик Н. М. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
17. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 верес. (№ 178-179).
18. Програма «Нова українська школа» у поступі до цінностей: Київ, 2018. 40 с. URL: <https://ipv.org.ua/prohrama-nova-ukrainska-shkola/>
19. Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020 роки, затвердженої Указом Президента України від 13 жовтня 2015 року № 580/2015.
20. Цюман Т. П., Бойчук Н. І. Кодекс безпечного освітнього середовища: метод. посіб. / за заг. ред. Цюман Т. П. Київ : Український фонд «Благополуччя дітей», 2018. 56 с.